

ΟΝΟΜΑ: _____

Ενότητα 1 : Πάλι Μαζί

Δημοτικό σχολείο Τρικάλων Ημαθίας 3

Τα Ουσιαστικά

Τα Γένη των Ουσιαστικών

Τα γένη των ουσιαστικών είναι τρία: το **αρσενικό**, το **θηλυκό** και το **ουδέτερο**. Το γένος μπορούμε να το ξεχωρίσουμε από το **άρθρο**.

π.χ. ο ήλιος (αρσενικό), η καρέκλα (θηλυκό), το τραπέζι (ουδέτερο).

Οι αριθμοί των Ουσιαστικών

Τα ουσιαστικά έχουν δύο αριθμούς: τον **ενικό** και τον **πληθυντικό**. Όταν μιλάμε για **ένα** πρόσωπο, ζώο ή πράγμα, χρησιμοποιούμε τον ενικό αριθμό, ενώ όταν μιλάμε για **πολλά** πρόσωπα, ζώα ή πράγματα, χρησιμοποιούμε τον πληθυντικό αριθμό.

π.χ. Ο κύκλος είναι μικρός. (ενικός αριθμός)

Οι χώρες είναι γειτονικές. (πληθυντικός αριθμός)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα κύρια ουσιαστικά δεν έχουν πληθυντικό αριθμό π.χ. Γιώργος, Ρέα

Η ονομαστική πτώση των Ουσιαστικών

Οι διάφορες μορφές που παίρνει το ουσιαστικό όταν κλίνεται λέγονται **πτώσεις**. Οι πτώσεις των ουσιαστικών είναι τέσσερις: η **ονομαστική**, η **γενική**, η **αιτιατική** και η **κλητική**.

Για να βρεις τα ουσιαστικά που είναι σε ονομαστική πτώση, απάντησε στην ερώτηση «ποιος; ποια; ποιοι; ποιες;».

π.χ. Ποιος φωνάζει; → Ο πατέρας. Ποια μαγεφεύει; → Η μητέρα.

Τα άρθρα της Ονομαστικής Πτώσης		
Γένος	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
αρσενικό	ο επιβάτης	οι επιβάτες
θηλυκό	η κουρτίνα	οι κουρτίνες
ουδέτερο	το θρανίο	τα θρανία

Αρσενικά Ουσιαστικά

- ✓ Τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ας** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-ες**.
π.χ. ο πίνακας - οι πίνακες
- ✓ Τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ης** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-ες**.
π.χ. ο εργάτης - οι εργάτες
- ✓ Τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ος** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-οι**.
π.χ. ο πελαργός - οι πελαργοί
- ✓ Τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ές** και **-ούς** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-έδες** και **-ούδες**.
π.χ. ο καναπές - οι καναπέδες, ο παππούς - οι παππούδες

Θηλυκά Ουσιαστικά

- ✓ Τα θηλυκά ουσιαστικά σε **-α** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-ες**.
π.χ. η γλώσσα - οι γλώσσες
- ✓ Τα θηλυκά ουσιαστικά σε **-η** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-ες**.
π.χ. η γραμμή - οι γραμμές
- ✓ Τα θηλυκά ουσιαστικά σε **-ού** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-ούδες**.
π.χ. η αλεπού - οι αλεπούδες
- ✓ Τα θηλυκά ουσιαστικά σε **-ος** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-οι**.
π.χ. η είσοδος - οι είσοδοι

Ουδέτερα Ουσιαστικά

- ✓ Τα ουσιαστικά σε **-ο** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-α**.
π.χ. το βιβλίο - τα βιβλία
- ✓ Τα ουσιαστικά σε **-ι** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-ια**.
π.χ. το παιχνίδι - τα παιχνίδια

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ: το βράδυ - τα βράδια, το δάκρυ - τα δάκρυα, το δόρυ - τα δόρατα,
το δίχτυ - τα δίχτυα, το οξύ - τα οξέα, το στάχυ - τα στάχυα

- ✓ Τα ουσιαστικά σε **-ος** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-η**.
π.χ. το άνθος - τα άνθη το έδαφος - τα εδάφη
- ✓ Τα ουσιαστικά σε **-μα** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-ματα**.
π.χ. το βήμα - τα βήματα
- ✓ Τα ουσιαστικά σε **-σιμο** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-σιματα**.
π.χ. το δέσιμο - τα δεσίματα
- ✓ Τα ουσιαστικά σε **-ας**, **-ος** και **-ως** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-τα**.
π.χ. το κρέας - τα κρέατα, το γεγονός - τα γεγονότα, το φως - τα φώτα
- ✓ Τα ουσιαστικά σε **-ον**, **-αν** και **-εν** σχηματίζουν την ονομαστική πληθυντικού σε **-οντα**, **-αντα**, **-εντα**.
π.χ. το προϊόν - τα προϊόντα, το σύμπαν - τα σύμπαντα, το φωνήεν - τα φωνήεντα

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τα ουσιαστικά από το διπλανό πλαίσιο στη σωστή στήλη μαζί με το άρθρο τους.

Αρσενικά	Θηλυκά	Ουδέτερα

διάδρομος, τραπέζι,
κλειδί, βιτρίνα, κήπος,
καπνός, φλόγα,
πορτοφόλι, κύμα,
ακρογιαλιά, καφές,
σελίδα, φάρμακο,
οδηγός, πέτρα

2. Μεταφέρω τις παρακάτω προτάσεις στον άλλο αριθμό.

Ο εργάτης δουλεύει. Οι εργάτες δουλεύουν.

Τα βουνά είναι ψηλά. _____

Το μάθημα άρχισε. _____

Ο σταυρός είναι χρυσός. _____

Οι πύλες έκλεισαν. _____

Τα λουλούδια μαράθηκαν. _____

Ο καφές είναι πικρός. _____

3. Ξαναγράφω τα ουσιαστικά στην ονομαστική πτώση στον αριθμό που βρίσκονται.

τον άνθρωπο → ο άνθρωπος

της φωλιάς → _____

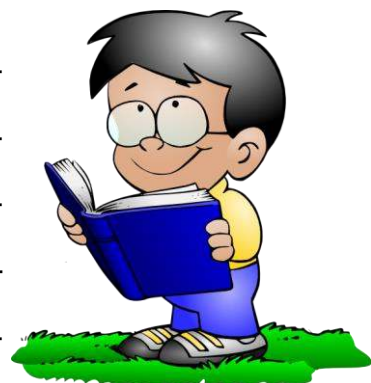
των υπουργών → _____

των αεροπλάνων → _____

την τσάντα → _____

της βρύσης → _____

του χελιδониού → _____

4. Κλίνω στο τετράδιο τα παρακάτω ουσιαστικά: ο πελαργός, η γλώσσα, το βράδυ